

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
ВИТЯГ З РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

19.05.2026 № 70/83-р/к

Справа № 8/02-50-26

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КОМУНАЛЬНЕ ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» (далі – КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», Підприємство, Відповідач) протягом періоду з жовтня 2021 року по квітень 2026 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з постачання теплової енергії у межах території м. Краматорськ, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні Підприємства, із часткою 100%, оскільки на цьому ринку у нього не було жодного конкурента.

Як наслідок КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» мало змогу самостійно визначати умови надання послуг з постачання теплової енергії у межах вказаної території.

При цьому, КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» встановлено та застосовано економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для споживачів, з якими укладено індивідуальні договори про надання послуги з постачання теплової енергії, у розрахунку на одного абонента на місяць, внаслідок:

- включення до розрахунків плати за абонентське обслуговування не передбаченого законодавством прибутку (рентабельності) у розмірі 24% у період із жовтня 2021 року по вересень 2024 року, та у розмірі 29% у період із жовтня 2024 року по квітень 2026 року,

- не здійснення перерахунку (зменшення) розміру плати за абонентське обслуговування, у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат, пов'язаних з нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку теплової енергії.

За результатами розгляду справи № 8/02-50-26 такі дії КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання теплової енергії, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» накладено штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), розглянувши матеріали справи № 8/02-50-26 про порушення КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань в Донецькій області від 27.04.2026 № 70-03/266-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) На виконання листа - орієнтування Антимонопольного комітету України від 09.01.2025 № 128-29.5/01-216е (вх. № 70-01/74 від 10.01.2025) Відділенням вжито заходи контролю за дотриманням КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» законодавства про захист економічної конкуренції та встановлено наступне.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 19.02.2026 № 70/56-рп/к (далі – Розпорядження № 70/56-рп/к) розпочато розгляд справи № 8/02-50-26 за ознаками вчинення КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання теплової енергії, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (далі – Справа).
- (3) Відділенням листом від 19.02.2026 № 70-02/1262е (рекомендований лист № R068063628909) на адресу Відповідача, зазначену в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), надіслано копію Розпорядження № 70/56-рп/к.
- (4) Копію Розпорядження № 70/56-рп/к вручено уповноваженій особі Підприємства 24.02.2026, що підтверджується рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № R068063628909.
- (5) Листом від 28.04.2026 № 70-02/3121е (рекомендований лист №R067158237293), Відділення на адресу КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» надіслано копію подання з попередніми висновками у справі № 8/02-50-26.
- (6) Рекомендоване повідомлення про вручення поштового відправлення №R067158237293, яким Відділення направило копію подання з попередніми висновками у справі № 8/02-50-26 вручено 05.05.2026 уповноваженій особі Відповідача (за довіреністю).

2. ВІДПОВІДАЧ

- (7) Відповідачем у Справі є КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА».
- (8) Відповідно до Витягу з ЄДР КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» зареєстроване 15.02.1999, дата запису: 18.01.2005, номер запису про державну реєстрацію: 12701200000000356. Місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (9) За інформацією з ЄДР основним видом діяльності КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

- (10) Підприємство надає послуги з постачання теплової енергії відповідно до Ліцензії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг (далі – НКРЕКП) Серія АД № 041873 № 547.
- (11) За інформацією з Реєстру суб'єктів природних монополій у сфері теплопостачання, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (<https://www.nerc.gov.ua/reyestri-nkrekp/reyestri-subyektiv-prirodnih-monopolij-nkrekp/reyestr-subyektiv-prirodnih-monopolij-u-sferah-teplopostachannya-centralizovanogo-vodopostachannya-ta-centralizovanogo-vodovidvedennya>), КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» входить до суб'єктів природної монополії.
- (12) Отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (13) Визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання проведено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.04. 2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням положень пункту 2.2 Методики, яким встановлено, що етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, можуть змінюватися, залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (14) У відповідності до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- суб'єкт господарювання;

- конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання.

Суб'єкт господарювання

- (15) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА».

Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (16) Конкретним товаром, який продається Підприємством, є послуга з постачання теплової енергії.

- (17) Статтею 1 Закону України «Про теплопостачання» визначено: постачання теплової енергії (теплопостачання) - господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору.

- (18) Таким чином, об'єктами аналізу визначено:

- послуга з постачання теплової енергії;

- суб'єкта господарювання КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА».

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1 Перелік товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (19) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар – будь-який предмет господарського обороту, в т. ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права.
- (20) Згідно з пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (21) У відповідності до пункту 4.2. Методики, визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема, споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації ціни
- (22) Відповідно до пункту 4.3 Методики, не розглядаються як товар проміжні результати діяльності суб'єктів господарювання, що не реалізуються на ринку, а споживаються у технологічному процесі їх власного виробництва. Умови споживання та умови реалізації послуги з постачання теплової енергії, ціна послуг.
- (23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору.
- (24) Пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» визначено, що послуга з постачання теплової енергії є комунальною послугою.
- (25) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з постачання теплової енергії є теплопостачальні організації.
- (26) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з постачання теплової енергії, та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримати послугу з постачання теплової енергії, врегульовані постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830 «Про затвердження Правил надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії» зі змінами (далі – Постанова № 830). Також ці правила визначають: вимоги до якості послуги, одиниці виміру обсягу спожитої споживачем теплової енергії, ціну та порядок оплати послуги.
- (27) Споживчі характеристики, умови споживання, умови реалізації (постачання) теплової енергії та ціна визначені у договорах, укладених Підприємством зі споживачами.
- (28) Абзацом дев'ятим частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що плата виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання, складається з плати:

- за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства;
 - за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України.
- (29) Величина плати за послугу з постачання теплової енергії визначалась Підприємством протягом всього періоду з урахуванням обсягів реалізації послуги та тарифів на цю послугу.
- (30) Відповідно до рішення виконавчого комітету Краматорської міської ради від 02.12.2020 № 1105 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Краматорської міської ради від 07.10.2020 № 941 «Про встановлення тарифів на теплову енергію, виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та послуги з постачання теплової енергії для всіх категорій споживачів КВП «Краматорська тепломережа» Краматорської міської ради» тариф на послугу з постачання теплової енергії без урахування витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів встановлено у розмірі:
- для потреб населення -1504,43 грн/Гкал (без ПДВ);
 - для потреб бюджетних установ – 2835,69 грн/Гкал (без ПДВ);
 - для потреб інших споживачів – 5068,91 грн/Гкал (без ПДВ).
- (31) Відповідно до рішення виконавчого комітету Краматорської міської ради від 15.12.2021 № 1550 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Краматорської міської ради від 07.10.2020 № 941 «Про встановлення тарифів на теплову енергію, виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та послуги з постачання теплової енергії для всіх категорій споживачів КВП «Краматорська тепломережа» Краматорської міської ради» тариф на послугу з постачання теплової енергії без урахування витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів встановлено:
- для потреб населення – 2236,68 грн/Гкал (без ПДВ);
 - для потреб бюджетних установ – 3402,83 грн/Гкал (з ПДВ);
 - для потреб інших споживачів – 6082,69 грн/Гкал (з ПДВ).
- (32) Відповідно до рішення виконавчого комітету Краматорської міської ради від 13.11.2023 № 917-р «Про встановлення тарифів на теплову енергію, виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надання послуг з постачання теплової енергії для всіх категорій споживачів КВП «Краматорська тепломережа» Краматорської міської ради» тариф на послугу з постачання теплової енергії без урахування витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів встановлено:
- для потреб населення – 2640,28 грн/Гкал (з ПДВ);
 - для потреб бюджетних установ – 4369,37 грн/Гкал (з ПДВ);
 - для потреб інших споживачів – 4709,80 грн/Гкал (з ПДВ).
- (33) Відповідно до рішення виконавчого комітету Краматорської міської ради від 11.09.2024 № 977-р «Про встановлення тарифів на теплову енергію, виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надання послуг з постачання теплової енергії для всіх категорій споживачів КВП «Краматорська тепломережа» Краматорської міської ради» тариф на послугу з постачання теплової енергії без урахування витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів

встановлено:

- для потреб населення – 2825,86 грн/Гкал (з ПДВ);
 - для потреб бюджетних установ – 5653,37 грн/Гкал (з ПДВ);
 - для потреб інших споживачів – 5569,24 грн/Гкал (з ПДВ).
- (34) Відповідно до рішення виконавчого комітету Краматорської міської ради від 06.10.2025 № 1020-р «Про встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання теплової енергії та надання послуг з постачання теплової енергії для всіх категорій споживачів КВП «Краматорська тепломережа» Краматорської міської ради» тариф на послугу з постачання теплової енергії без урахування витрат на утримання та ремонт центральних теплових пунктів встановлено:
- для потреб населення – 3 310,45 грн/Гкал (з ПДВ);
 - для потреб бюджетних установ – 5 696,40 грн/Гкал (з ПДВ);
 - для потреб інших споживачів – 5 128,06 грн/Гкал (з ПДВ).
- (35) Розмір плати за послугу теплопостачання населенню протягом періоду з грудня 2020 року по квітень 2026 року застосовувався КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» на рівні 1 504,43 грн/Гкал (з ПДВ).
- (36) Розмір плати за абонентське обслуговування Підприємством розраховувався та встановлювався наказами по Підприємству від 24.09.2021 № 176 «Щодо плати за абонентське обслуговування» (далі – Наказ № 176), від 29.09.2022 № 130А «Щодо плати за абонентське обслуговування» (далі – Наказ № 130А), від 28.04.2023 № 79А «Щодо плати за абонентське обслуговування» (далі – Наказ № 79А), від 29.04.2024 № 86 «Щодо плати за абонентське обслуговування» (далі – Наказ № 86), від 16.09.2024 № 179 «Щодо плати за абонентське обслуговування» (далі – Наказ № 179), від 29.09.2025 № 188А «Щодо плати за абонентське обслуговування» (далі - Наказ № 188А), від 31.12.2025 № 280 «Щодо плати за абонентське обслуговування» (далі – Наказ № 280) самостійно, виходячи із планових витрат.
- (37) З огляду на наведені у договорах умови реалізації та ціни, умови споживання (специфічність розміщення, монтажу, технічного обслуговування), необхідною умовою отримання теплової енергії є приєднання внутрішньобудинкових систем опалення об'єктів споживачів до теплових мереж ліцензіата, тому постачання теплової енергії за споживчими характеристиками (функціональне призначення, фізичні характеристики, технічні та експлуатаційні характеристики) є товаром і не є подібним іншим товарам.
- (38) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», є послуга з постачання теплової енергії.
- 3.2.2 *Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)*
- (39) Відповідно до пункту 4.4 Методики перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) може складатися шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.
- (40) Значущими обсягами продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп) визначаються обсяги, які, як правило,

перевищують 5 відсотків відомих обсягів товарів (товарних груп), що мають ознаки однакових (подібних, аналогічних), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території

- (41) Статтею 1 Закону України «Про теплопостачання», зокрема визначено:
- об'єкти у сфері теплопостачання - теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж;
 - система централізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживача, населеного пункту, яка включає системи децентралізованого та помірно-централізованого теплопостачання;
 - споживач теплової енергії - фізична або юридична особа, яка використовує теплову енергію на підставі договору;
 - суб'єкти відносин у сфері теплопостачання - фізичні та юридичні особи незалежно від організаційно-правових форм та форми власності, які здійснюють виробництво, транспортування, постачання теплової енергії, теплосервісні організації, споживачі, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування;
 - теплогенеруюча організація - суб'єкт господарської діяльності, який має у своїй власності або користуванні теплогенеруюче обладнання та виробляє теплову енергію;
 - теплотранспортуюча організація - суб'єкт господарської діяльності, який здійснює транспортування теплової енергії;
 - теплопостачальна організація - суб'єкт господарської діяльності з постачання споживачам теплової енергії.
- (42) Таким чином, постачальниками (продавцями) теплової енергії є суб'єкти господарювання, господарська діяльність яких спрямована на задоволення потреб споживача у забезпеченні тепловою енергією за допомогою сукупності джерел теплової енергії, магістральних та/або місцевих (розподільчих) теплових мереж, засобів розподілення теплової енергії, які об'єднані спільним режимом виробництва, транспортування та постачання теплової енергії
- (43) КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» у період з жовтня 2021 року по квітень 2026 року є постачальником теплової енергії, оскільки здійснює зазначену господарську діяльність за допомогою системи централізованого теплопостачання – сукупності джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживачів.
- (44) Споживачами послуги з постачання теплової енергії є фізичні та юридичні особи в межах території м. Краматорськ, системи теплоспоживання яких з'єднані з системою теплопостачання КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», та які отримують послугу з постачання теплової енергії відповідно до укладених з Підприємством договорів.
- (45) На офіційному вебсайті КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» <http://krmtm.com.ua/> розміщено типовий індивідуальний договір про надання послуги з постачання теплової енергії.

- (46) Основними споживачами послуги з постачання теплової енергії є категорія «Населення» в межах території м. Краматорськ, системи теплоспоживання яких з'єднані з системою теплопостачання КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», і які отримують послугу з постачання теплової енергії відповідно до укладених з Підприємством індивідуальних договорів про надання послуги з постачання теплової енергії та, окрім плати за послугу з постачання теплової енергії, сплачують плату за абонентське обслуговування.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (47) У відповідності з підпунктами 5.1 – 5.2 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (48) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:
- a. подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - b. подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - c. наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - d. відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - e. взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (49) Послуга з постачання теплової енергії за показниками подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару, наявності спільної групи споживачів товару (товарної групи) не має товарів-замінників тому, постачання теплової енергії не є взаємозамінним товаром з будь-яким іншим товаром.
- (50) Враховуючи, що послуга з постачання теплової енергії не є взаємозамінною з будь-яким іншим товаром, а необхідною умовою отримання послуги з постачання теплової енергії є приєднання систем теплоспоживання споживачів до системи теплопостачання ліцензіата, а також укладення індивідуальних договорів про надання послуги з постачання теплової енергії, споживачі послуги з постачання теплової енергії за звичайних умов не можуть легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (51) Таким чином, товарними межами ринку визначена – послуга з постачання теплової енергії.

3.4. Визначення географічних меж ринку

- (52) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним. При цьому слід звернути увагу на те, що при остаточному визначенні територіальних (географічних) меж ринку визначальною є менша здатність до переміщення або попиту, або пропозиції.

- (53) Отримання послуги з постачання теплової енергії на певній території можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії на цій території.
- (54) Характерною особливістю взаємодії попиту і пропозиції постачання теплової енергії є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання зазначеного товару є з'єднання систем теплоспоживання споживачів з системою теплопостачання КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», зокрема приєднання внутрішньобудинкових мереж опалення об'єктів споживачів до магістральних та місцевих (розподільчих) мереж централізованого опалення. За межами цих мереж користування тепловою енергією Підприємства є неможливим.
- (55) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуги з постачання теплової енергії, визначено територію міста Краматорськ, де розташовані діючі мережі, що перебувають у господарському віданні КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА».

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (56) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (57) Ринок, на якому впродовж певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (58) Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»:
- ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція;
 - попит - певна кількість товару, яку споживачі готові або/та в змозі купити за певну ціну у межах певної території протягом певного періоду;
 - пропозиція - певна кількість товару, яку суб'єкт господарювання виробляє (або може виробити) і пропонує (або може пропонувати) для реалізації на ринку, чи реалізує (або може реалізувати) на ринку за запропонованою ціною у межах певної території протягом певного періоду.
- (59) Діяльність суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання обумовлена сезонним характером (реалізація теплової енергії для потреб опалення здійснюється протягом опалювального періоду).
- (60) Пунктом 2 Постанови № 830 визначено, що опалювальний період - період, протягом якого теплопостачальні організації постачають теплову енергію для потреб опалення.
- (61) В пункті 8 Постанови № 830 зазначено, що постачання теплової енергії для потреб опалення здійснюється в опалювальний період.
- (62) Проте нарахування плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії проводиться протягом календарного року.
- (63) Тобто, у період з жовтня 2021 року по квітень 2026 року сукупність товарно – грошових відносин між КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» та споживачами послуги з постачання теплової енергії істотно не змінилася.

- (64) Таким чином, часовими межами ринку послуги з постачання теплової енергії визначено період з жовтня 2021 року по квітень 2026 року.

3.6. *Визначення потенційних конкурентів*

- (65) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (66) Постачання теплової енергії, згідно із статтею 6 Закону України «Про природні монополії», віднесено до суміжних ринків, що регулюються цим законом.
- (67) Відповідно до частин третьої та четвертої статті 19 Закону України «Про тепlopостачання»:
- споживач або суб'єкт теплоспоживання має право вибрати (змінювати) тепlopостачальну організацію, якщо це технічно можливо;
 - теплогенеруюча організація має право постачати вироблену теплову енергію безпосередньо споживачу згідно з договором купівлі-продажу. У разі якщо така організація не є теплотранспортуючою, то теплотранспортуюча організація не має права відмовити теплогенеруючій організації у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи.
- (68) Фізичні та юридичні особи, бюджетні установи, інші споживачі та релігійні організації (споживачі) можуть отримувати постачання теплової енергії тільки у суб'єкта природної монополії, а відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» - конкуренція на ринках природних монополій є неможливою.
- (69) Споживачі, будинки яких приєднані до мереж КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» не мають можливості отримати послуги постачання теплової енергії у інших суб'єктів господарювання.
- (70) Відділенням встановлено, що у визначених межах ринку послуг з постачання теплової енергії відсутні інші суб'єкти господарювання, які б надавали зазначені послуги.
- (71) З огляду на зазначене, у споживачів КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» відсутня альтернатива в отриманні послуги з постачання теплової енергії від іншого суб'єкта господарювання.

3.7. *Визначення бар'єрів для вступу на ринок*

- (72) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (73) Згідно з абзацом третім пункту 1.3 Методики бар'єри вступу на ринок - це обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (74) Ринок послуги з постачання теплової енергії характеризується наявністю технічних, економічних та адміністративних бар'єрів, як то отримання ліцензій на здійснення господарської діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової

енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії, а також, наявність у суб'єкта господарювання в оперативному управлінні (власності, оренді) інфраструктури у вигляді цілісного майнового комплексу.

- (75) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (76) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій.
- (77) Частиною першою статті 7 Закону України «Про природні монополії» визначено, що діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках (послуги з постачання теплової енергії) підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (78) Окрім цього, основним бар'єром вступу на ринок послуг з постачання теплової енергії є обмеження, пов'язане з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, що пов'язані єдиним технологічним процесом.
- (79) Таким чином, для вступу нових суб'єктів господарювання на ринок послуги з постачання теплової енергії в зазначених територіальних (географічних) межах також існують фактори економічного та технічного характеру, пов'язані необхідністю придбання у власність або у користування теплогенеруючого обладнання, необхідність будівництва нових магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж та з'єднання новозбудованої системи теплопостачання з системами теплоспоживання споживачів та адміністративні фактори, зокрема, отримання ліцензії на здійснення діяльності з постачання теплової енергії.
- (80) Зазначені обставини перешкоджають новим суб'єктам господарювання вийти на ринок та почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на ринку послуги з постачання теплової енергії.

3.8. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (81) В межах досліджуваного ринку не встановлено конкурентів КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», оскільки не встановлено інших суб'єктів господарювання, що у досліджуваних часових та територіальних межах здійснювали діяльність з постачання теплової енергії або мали технічну можливість надавати послугу з постачання теплової енергії юридичним та фізичним особам.
- (82) Відтак, КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» у межах території міста Краматорськ Донецької області, де розташовані діючі мережі, які знаходяться в господарському віданні Підприємства, є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послугу з постачання теплової енергії.

- (83) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- (а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.
- (84) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемляти інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (85) З урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», яке є на досліджуваному ринку єдиним виконавцем послуги з постачання теплової енергії, диктувати свої умови при продажу товару, є ознакою ринкової влади.
- (86) Таким чином, КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», протягом періоду з жовтня 2021 року по квітень 2026 року займало монопольне становище на ринку послуг з постачання теплової енергії у межах території м. Краматорськ, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні Підприємства, із часткою 100%, оскільки на цьому ринку у нього не було жодного конкурента.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (87) Правові засади функціонування ринків у сфері теплопостачання визначаються, зокрема: Законом України «Про теплопостачання» від 02.06.2005 № 2633-IV (далі – Закон України «Про теплопостачання»); Законом України «Про житлово-комунальні послуги» від 9 листопада 2017 року № 2189 VIII (далі - Закон України «Про житлово-комунальні послуги»); Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» від 22.06.2024 № 2119-VII (далі - Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»); Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 05.06.2014 № 1314 VII (далі – Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність»); Постановою № 830; Постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 808 «Про встановлення граничного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами про надання комунальних послуг або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг» (далі – Постанова № 808).
- (88) Пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що послуга з постачання теплової енергії відноситься до комунальних послуг.
- (89) Як зазначалося вище, абзацом дев'ятим частини п'ятою статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що плата виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання, складається з плати:
- за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на

відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства;

- за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України.

- (90) Відповідно до пункту 11 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» «плата за абонентське обслуговування - платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг (далі - індивідуальний договір) або за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг (далі - індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем) (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії), що включає витрати виконавця, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води)».
- (91) Підпунктом 2 пункту 2 Постанови № 808 визначено, що плата за абонентське обслуговування (з урахуванням податку на додану вартість), визначена відповідно до планованих витрат виконавця (витрат, пов'язаних з укладенням договору про надання комунальної послуги, із здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води), не повинна перевищувати граничного розміру платим за абонентське обслуговування, визначеного відповідно до цієї постанови.
- (92) Абзацом десятим пункту 1 Постанови № 808, визначено, що під абонентом слід розуміти споживача відповідної комунальної послуги (самостійні об'єкти нерухомого майна якого розташовані за однією поштовою адресою), з якими виконавець уклав індивідуальний договір про надання комунальних послуг або індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг.
- (93) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з постачання теплової енергії та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримати послугу з постачання теплової енергії, та визначають вимоги до якості послуги, одиниці вимірювання обсягу спожитої споживачем теплової енергії, порядок оплати, були врегульовані Постановою № 830.
- (94) Зокрема, Постановою № 830 затверджені типові договори про надання послуги з постачання теплової енергії (типовий індивідуальний договір про надання послуги з постачання теплової енергії, типовий індивідуальний договір про надання послуги з постачання теплової енергії з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем).
- (95) Відповідно до вказаних типових договорів: «споживач вносить однією сумою плату

виконавцю, яка складається з: плати за послугу, визначеної відповідно до Правил надання послуги з постачання теплової енергії, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2021 № 1022, та Методики розподілу, що розраховується виходячи з розміру затвердженого уповноваженим органом тарифу та обсягу її споживання; плати за абонентське обслуговування в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України, інформація про яку розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на вебсайті виконавця (пункт 30 типового індивідуального договору про надання послуги з постачання теплової енергії)» (мова оригіналу).

4.1. ПОЗИЦІЯ УПОВНОВАЖЕНИХ ОРГАНІВ

- (96) Постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2015 № 460 затверджено «Положення про МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ» (далі – Положення про МІНРОЗВИТКУ).
- (97) Пунктом 1 Положення про МІНРОЗВИТКУ визначено, що МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ (МІНРОЗВИТКУ) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

МІНРОЗВИТКУ є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сфері благоустрою населених пунктів, житлово-комунального господарства, управління побутовими відходами.

Пунктом 3 Положення про МІНРОЗВИТКУ передбачено, що основними завданнями МІНРОЗВИТКУ є, забезпечення формування та реалізація державної політики, зокрема, у сфері житлово-комунального господарства.

- (98) МІНРОЗВИТКУ листом від 14.07.2025 № 17049/8/10-25 надало Антимонопольному комітету України наступні роз'яснення: «Виходячи з визначення, наведеного у статті 1 Закону (Закону України «Про житлово-комунальні послуги» – примітка Відділення), плата за абонентське обслуговування - платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг або за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії), що включає витрати виконавця, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем тепlopостачання, водopостачання, водовідведення та постачання гарячої води).

Таким чином, на рівні Закону визначено загальний перелік витрат за завданнями та функціями, які можуть здійснюватися виконавцем комунальної послуги за рахунок плати за абонентське обслуговування.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (П(С)БО16), затверджене наказом Мініфіну від 31 грудня 1999р. № 318.

Водночас, з метою забезпечення балансу інтересів споживачів та виконавцями комунальних послуг, Міністерство рекомендує виконавцям комунальних послуг здійснювати аналіз планових витрат, що увійшли до складу плати за абонентське обслуговування, та фактично понесених витрат.

За умови неможливості виконання частини функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем комунальних послуг абонентів за індивідуальними договорами або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем (наприклад, неможливістю зняття показань вузлів комерційного обліку, здійснення обслуговування та заміни вузлів комерційного обліку з причин, що не залежать від виконавця, зокрема, в період воєнного стану), розмір плати за абонентське обслуговування, що застосовується до споживача, **має бути перерахованим (зменшеним) виконавцем комунальної послуги відповідно до фактично понесених витрат** (мова оригіналу).

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

5.1. Виклад обставин Справи

- (99) КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листами від 06.05.2025 № 03-02/491 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1682), від 30.09.2025 № 04-25/1149 (вх. № 70-01/4050 від 01.10.2025), від 10.11.2025 № 04-25/1307 (вх. № 70-01/4657 від 17.11.2025) та від 17.03.2026 № 04-25/518 (вх. №70-01/1228 від 17.03.2026) повідомило наступне.
- (100) На виконання вимог Закону України «Про житлово-комунальні послуги» та, КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» укладаються індивідуальні договори про надання послуги з постачання теплової енергії із категорією споживачів «населення».
- (101) КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» розміщено на сайті Підприємства <https://krmtm.com.ua/> типовий індивідуальний договір про надання послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.
- (102) 1. КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» Наказом № 176; Наказом № 130А; Наказом № 79А; Наказом № 86 встановлювало плату за абонентське обслуговування за індивідуальними договорами у розмірі **23,03 грн** (з ПДВ). Плата за абонентське обслуговування в такому розмірі нараховувалась Підприємством з 01.10.2021 по 30.09.2024.
- (103) КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листом від 10.11.2025 № 04-25/1307 (вх. № 70-01/4657 від 17.11.2025) надало інформацію про планові та фактичні витрати, що увійшли до складу плати за абонентське обслуговування за період 2022-2025 роки.
- (104) Інформацію про планові витрати станом на 01.10.2021 та фактичні витрати за 2022 та 2023 роки, що увійшли до складу плати за абонентське обслуговування, наведено у таблиці 1.

Інформація з обмеженим доступом

- (105) Підприємство листом від 10.11.2025 № 04-25/1307 (вх. № 70-01/4657 від 17.11.2025) повідомило, що були заплановані витрати на статтю «Послуги» (формування Єдиної бази даних житлово-комунальних послуг споживачів міста Краматорськ (ЄБД), формування та друк первинних платіжних документів (ППД) (квитанції), доставлення та вручення споживачам ППД та послуги з перевірки, калібрування ремонту лічильників тепла) в розмірі на рік.
- (106) Натомість фактично витрати за статтею витрат «Послуги» Підприємства становили:
- у 2022 році – (інформація з обмеженим доступом) грн, що на 197 882,6 грн менше, та становить 52,32% від запланованої суми;
 - у 2023 році - (інформація з обмеженим доступом) грн, що на 228 336,80 грн менше, та становить 45% від запланованої суми.
- (107) Також, Підприємством були заплановані витрати за статтею «Амортизація» у сумі (інформація з обмеженим доступом) грн, які по факту КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» у 2022 та 2023 роках не понесло.
- (108) Підприємством Наказом № 179 встановлено з 01.10.2024 плату за абонентське обслуговування за індивідуальними договорами у розмірі **37,44 грн** (з ПДВ) та Наказом № 280 продовжено дію Наказу № 179 до 30.09.2026.
- (109) Інформацію про витрати КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» планові та фактичні за 2024 - 2025 роки, що увійшли до складу плати за абонентське обслуговування, наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

(інформація з обмеженим доступом)

- (110) Як вбачається із таблиці 2, Підприємством були заплановані витрати на статтю витрат «Матеріали» в розмірі (інформація з обмеженим доступом) грн на рік.
- (111) Натомість фактично витрати за статтею витрат «Матеріали» Підприємства становили:
- у 2024 році – (інформація з обмеженим доступом) грн, що на 20 580,32 грн менше, та становить 42,21% від запланованої суми;
 - за 2025 рік – (інформація з обмеженим доступом) грн, що на 20 565,66 грн менше, та становить 57,8% від запланованої суми.
- (112) Згідно із Роз'ясненнями МІНРЕГІОНУ, за умови неможливості виконання частини функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем комунальних послуг абонентів за індивідуальними договорами або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем (наприклад, неможливістю зняття показань вузлів комерційного обліку, здійснення обслуговування та заміни вузлів комерційного обліку з причин, що не залежать від виконавця, зокрема, в період воєнного стану), розмір плати за абонентське обслуговування, що застосовується до споживача, **має бути перерахованим (зменшеним) виконавцем комунальної послуги відповідно до фактично понесених витрат.**

- (113) Інформація, отримана від КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» в рамках проведеного дослідження не містить підтвердження щодо здійснення Підприємством перерахунку споживачам плати за абонентське обслуговування за період з жовтня 2021 року по грудень 2025 року, в тому числі із зменшенням фактично понесених витрат, пов'язаних із виконанням функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем комунальних послуг абонентів за індивідуальними договорами.
- (114) *Таким чином, КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», не виконавши частину функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем комунальних послуг абонентів за індивідуальними договорами у період з жовтня 2021 року по грудень 2025 року не здійснило перерахунок плати за абонентське обслуговування.*
- (115) *Таким чином, бездіяльність КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» із не здійснення перерахування (зменшення) розміру плати за абонентське обслуговування, у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат у 2022-2025 роках, призвела до оплати споживачами завищеного розміру плати за абонентське обслуговування.*
- (116) **2.** КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» Наказом № 176; Наказом № 130А; Наказом № 79А; Наказом № 86 встановлювало плату за абонентське обслуговування за індивідуальними договорами у розмірі **23,03 грн** (з ПДВ).
- (117) Згідно із калькуляцією розрахунку плати за абонентське обслуговування, затвердженою в.о. директора КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», що застосовувалась у період з жовтня 2021 року по вересень 2024 року, до розміру плати за абонентське обслуговування у розмірі 23,03 грн (з ПДВ) включено «рентабельність» у розмірі **3,72 грн**, що становить **24%** від планових витрат Підприємства на 1 особовий рахунок на місяць.
- (118) Також, Підприємством Наказом № 179 встановлено з 01.10.2024 плату за абонентське обслуговування за індивідуальними договорами у розмірі 37,44 грн (з ПДВ). Наказами № 188А та № 280 дію Наказу № 179 подовжено.
- (119) Згідно із калькуляцією розрахунку плати за абонентське обслуговування, затвердженою директором КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», що застосовувалась у період з жовтня 2024 року по квітень 2026 року, до розміру плати за абонентське обслуговування у розмірі 37,44грн. (з ПДВ) включено «рентабельність» у розмірі **6,86 грн**, що становить **29%** від витрат Підприємства на 1 особовий рахунок на місяць.
- (120) Рентабельність — це співвідношення прибутку і витрат, виражене у відсотках (<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82>).
- (121) Тобто, рентабельність - це економічний показник, який характеризує чистий прибуток або збиток від здійснення діяльності у встановленому періоді.
- (122) Таким чином, рентабельність, застосована Підприємством при формуванні плати за абонентське обслуговування, є прибутком, а не витратами, що мають відшкодовуватися споживачами.
- (123) Разом з тим, підпунктом 2 пункту 2 Постанови № 808 визначено, що плата за абонентське обслуговування (з урахуванням податку на додану вартість), визначена відповідно до планованих **витрат виконавця**, а отже, не передбачає включення до розрахунку прибутку.

- (124) КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листом від 17.03.2026 № 04-25/518 (вх. № 70-01/1228 від 17.03.2026) повідомило: «Згідно зі статутом підприємства (копія надається) у Розділі III п. 1 затверджено, що «Основною метою діяльності Підприємства є одержання прибутку для розвитку підприємства, забезпечення інтересів і задоволення економічних та соціальних потреб працівників»» (мова оригіналу).

У Розділі III п. 2 визначено, що: «Підприємство здійснює свою діяльність на принципах господарської самостійності, власного комерційного ринку. Підприємство діє за рахунок госпрозрахункової діяльності та інших джерел доходу».

КВП «Краматорська тепломережа» міськради має статус платника податку на прибуток на загальних умовах. Тобто, при формуванні ціни/розміру плати за абонентське обслуговування підприємство повинно включати до повної собівартості рентабельність.

Рентабельність – це характеристика економічної ефективності інвестицій та ресурсів, що використовуються. Виходячи із вище зазначеного – підприємство включило показник рентабельності у калькуляцію (ціну) на основі необхідності покриття виробничих витрат, забезпечення чистого прибутку, покриття податків. Запланований прибуток закладається для окупності інвестицій, розвитку та конкурентоспроможності» (мова оригіналу).

- (125) Відділення звертає увагу, що формування розміру плати за абонентське обслуговування регламентовано Постановою № 808, де наданий вичерпний перелік витрат, які можуть бути включені до плати за абонентське обслуговування: «Плата за абонентське обслуговування (з урахуванням податку на додану вартість), визначена відповідно до планованих витрат виконавця (витрат, пов'язаних з укладенням договору про надання комунальної послуги, із здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води), не повинна перевищувати граничного розміру плати за абонентське обслуговування, визначеного відповідно до цієї постанови.» (мова оригіналу).
- (126) Отже, Постановою № 808 не передбачено отримання чистого прибутку при визначенні розміру плати за абонентське обслуговування.
- (127) Також, КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листом від 17.03.2026 № 04-25/518 (вх. № 70-01/1228 від 17.03.2026) повідомило, що не здійснювало перерахунок плати за абонентське обслуговування споживачам, бо Постанова № 808 не містить методичних рекомендацій або інструкцій щодо порядку проведення перерахунку плати у відповідності до фактично понесених витрат. А отже, у Підприємства не має законодавчих підстав для проведення такого коригування.
- (128) Слід зазначити, що Верховний Суд у Постанові від 20.06.2023 у справі № 904/2888/22 підтвердив правомірність висновків судів попередніх інстанцій у даній справі, а також дійшов висновку: **«відсутність будь-яких правил, положення чи методики такого перерахунку у спірному питанні не може ставити споживачів теплової енергії/послуг з централізованого опалення у залежність не від верховенства права, а від волі монополіста (позивача), яка з огляду на норми**

законодавства про захист економічної конкуренції не може бути абсолютною»
(мова оригіналу).

- (129) Станом на квітень 2026 року Відповідачем не надано Відділенню доказів припинення дій, отже порушення законодавства про захист економічної конкуренції має триваючий характер.
- (130) *Таким чином, КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» у період з жовтня 2021 року по квітень 2026 року, включивши до розрахунку плати за абонентське обслуговування додатково непередбачену законодавством рентабельність, необґрунтовано завищило розмір плати за абонентське обслуговування.*
- (131) Таким чином, дії КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», які полягають у встановленні та застосуванні економічно необґрунтованого розміру плати за абонентське обслуговування для споживачів, з якими укладено індивідуальні договори про надання послуги з постачання теплової енергії, у розрахунку на одного абонента на місяць, внаслідок:

- включення до розрахунків плати за абонентське обслуговування не передбаченого законодавством прибутку (рентабельності) у розмірі 24% у період із жовтня 2021 року по вересень 2024 року, та у розмірі 29% у період із жовтня 2024 року по квітень 2026 року,

- не здійснення перерахунку (зменшення) розміру плати за абонентське обслуговування, у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат, пов'язаних з нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку теплової енергії,

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг із постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку.

5.2. Негативні наслідки дій Відповідача.

- (132) Для споживачів послуги з постачання теплової енергії, що надаються КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», відсутня альтернатива отримання послуги з постачання теплової енергії від інших суб'єктів господарювання, незалежно від місця їх розташування. За умов існування конкуренції на ринку споживач мав би можливість обрати виконавця цієї послуги, який би запропонував більш привабливіші умови отримання послуги.
- (133) КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листами від 06.05.2025 № 03-02/488 (вх. № 70-01/1682 від 06.05.2025), від 30.09.2025 № 04-25/1149 (вх. № 70-01/4050 від 01.10.2025) та від 17.03.2026 №04-25/518 (вх. № 70-01/1228 від 17.03.2026) повідомило про кількість абонентів, яким нараховувалась плата за абонентське обслуговування. Інформацію наведено у таблиці 3.

Таблиця 3

Період	Кількість абонентів,
2022 рік	9305
2023 рік	9304

2024 рік	9303
2025 рік	9811

- (134) Як зазначалось у пункті 5.1 цього рішення, КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» у період 2022-2025 роки не несло витрати за статтями «послуги» «матеріали» та не здійснило перерахунок плати за абонентське обслуговування, що призвело до її завищення.
- (135) Інформація про обсяги додаткових витрат, що зазнали абоненти через не здійснення Відповідачем перерахунку плати за абонентське обслуговування у зв'язку із тим, що Підприємство не понесло витрати, які були ним заплановані, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4

період	Непонесені витрати, грн	Кількість абонентів, одиниць	Додаткові витрати одного абонента за рік, грн
2022 рік	205 278,71	9305	22,06
2023 рік	235 732,91	9304	25,34
2024 рік	20 580,32	9303	2,12
2025 рік	20 565,66	9811	2,10
Загалом:	482 157,60		51,62

- (136) Також, включення КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» до плати за абонентське обслуговування непередбаченої законодавством прибутку (рентабельності) у розмірі 24% у період із жовтня 2021 року по вересень 2024 року, та у розмірі 29% у період із жовтня 2024 року по квітень 2026 року, призвело до необґрунтованого завищення плати за абонентське обслуговування. Інформація про обсяги додаткових витрат, що зазнали споживачі, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5

Період	Сума прибутку (рентабельно сті), включена до плати за абонентське обслуговування, без ПДВ	Сума прибутку (рентабельності), включена до плати за абонентське обслуговування, з ПДВ	Кількість абонентів, одиниць	Додаткові витрати одного абонента за рік, грн без ПДВ	Додаткові витрати всіх абонентів за рік, грн без ПДВ
Жовтень-грудень 2021 року	3,72	4,64	9305	11,16	103 843,80
2022 рік	3,72	4,64	9305	44,64	415 375,20
2023 рік	3,72	4,64	9304	44,64	415 330,56

Січень-вересень 2024 року	3,72	4,64	9303	33,48	311 464,44
Жовтень – грудень 2024 року	6,86	8,23	9303	20,58	191 455,74
2025 рік	6,86	8,23	9811	82,32	807 641,52
Січень-квітень 2026 року	6,86	8,23	9515	27,44	261 091,60
Загалом				264,26	2 506 202,86

- (137) Як вбачається із інформації, зазначеної в таблицях 3 та 4, кожний споживач, який сплачував плату за абонентське обслуговування у період з жовтня 2021 року по квітень 2026 року, зазнав додаткових витрат через завищення плати за абонентське обслуговування в розмірі 315,88 грн без ПДВ.
- (138) КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листом від 17.03.2026 № 04-25/518 (вх. № 70-01/1228 від 17.03.2026) повідомило, що не здійснювало перерахунок плати за абонентське обслуговування споживачам у відповідності до фактично понесених витрат.
- (139) Таким чином, такі дії КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» призвели до ущемлення інтересів споживачів у вигляді додаткових фінансових витрат при отриманні послуги з постачання теплової енергії у вигляді завищеної плати за абонентське обслуговування.
- (140) Отже, Відділенням встановлено, що споживачі КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» з жовтня 2021 року по квітень 2026 року зазнали додаткових фінансових витрат при отриманні послуги з постачання теплової енергії у вигляді завищеної плати за абонентське обслуговування, що призвело до ущемлення їх інтересів.

5.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умови існування значної конкуренції на ринку

- (141) Дії КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», які полягали у встановленні та застосуванні економічно необґрунтованого розміру плати за абонентське обслуговування для споживачів, з якими укладено індивідуальні договори про надання послуги з постачання теплової енергії, у розрахунку на одного абонента на місяць, внаслідок:

- включення до розрахунків плати за абонентське обслуговування не передбаченого законодавством прибутку (рентабельності) у розмірі 24% у період із жовтня 2021 року по вересень 2024 року, та у розмірі 29% у період із жовтня 2024 року по квітень 2026 року,

- не здійснення перерахунку (зменшення) розміру плати за абонентське обслуговування, у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат, пов'язаних з нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку теплової енергії,

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг із постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

- (142) За відсутності ефективної конкуренції на ринку послуг з постачання теплової енергії споживачі не мали альтернативних джерел придбання зазначеного товару, тому вимушені були погоджуватися на умови КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», що були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем.

- (143) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (144) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умов, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (145) Завдяки ринковій владі КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» нав'язує споживачам власні умови при наданні послуги з постачання теплової енергії а саме, встановлює завищений розмір плати за абонентське обслуговування.
- (146) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монопольну владу споживачі змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримувати відповідні послуги та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.
- (147) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (148) Пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (149) Ураховуючи, що КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» у період з жовтня 2021 року по квітень 2026 року займало монопольне становище на ринку послуг з постачання теплової енергії у межах території м. Краматорськ, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», із часткою 100%, оскільки на цьому ринку у нього не було жодного конкурента, дії Підприємства, які полягають у встановленні та застосуванні економічно необґрунтованого розміру плати за абонентське обслуговування для споживачів, з якими укладено індивідуальні договори про надання послуги з постачання теплової енергії, у розрахунку на одного абонента на місяць, внаслідок:

- включення до розрахунків плати за абонентське обслуговування не передбаченого законодавством прибутку (рентабельності) у розмірі 24% у період із жовтня 2021 року по вересень 2024 року, та у розмірі 29% у період із жовтня 2024 року по квітень 2026 року,

- не здійснення перерахунку (зменшення) розміру плати за абонентське обслуговування, у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат, пов'язаних з нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку теплової енергії,

Відділенням кваліфіковано як зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання теплової енергії, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

(150) Копію подання з попередніми висновками у справі № 8/02-50-26 направлено 28.04.2026 на адресу КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» рекомендованим листом № R067158237293

(151) На подання з попередніми висновками у Справі КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листом від 15.05.2026 № 04-25/869 (вх. № 70-01/2209 від 15.05.2026) надало до Відділення заперечення (міркування) відносно попередніх висновків у Справі (далі – Заперечення), де, зазначило наступне.

(152) 1. **«КВП «Краматорська тепломережа» міськради на досліджуваному ринку не є єдиним виконавцем послуги з постачання теплової енергії, не диктує свої умови про продаж товару та не має ознаки ринкової влади.**

У період з жовтня 2021 року по квітень 2026 року на ринку послуг з постачання теплової енергії у межах території м. Краматорськ, де розташовані мережі, що перебувають на балансі підприємства, КВП «Краматорська тепломережа» міськради займало тільки частку на цьому ринку де були два конкуренти» (мова оригіналу).

(153) Відділення з приводу вищевикладеного зазначає наступне.

(154) ***Міркування Відповідача відносно становища КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» на ринку послуг з постачання теплової енергії не відповідають висновкам, викладеним Відділенням у пунктах 52, 53 подання з попередніми висновками у Справі.***

(155) ***КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» не надало доказів того, що воно в територіальних межах здійснення діяльності із постачання теплової енергії межах території м. Краматорськ, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні Підприємства, зазнає конкуренції.***

(156) 2. **КВП «Краматорська тепломережа» міськради має статус платника податку на прибуток на загальних умовах. Тобто, при формуванні ціни на виконання послуг, підприємство повинно включати показник рентабельності до повного переліку планових витрат.**

При цьому, КВП «Краматорська тепломережа» міськради при формуванні калькуляції розміру плати на абонентське обслуговування включило показник рентабельності для можливого покриття витрат у випадку перевищення

фактичних витрат проти запланованих не перевищивши при цьому граничний розмір плати за абонентське обслуговування у розрахунках на одного абонента.

Якщо, відділення наполягає на виключенні показника рентабельності з розрахунку розміру плати за абонентське обслуговування, КВП «Краматорська тепломережа» проаналізує планові та фактичні витрати за 2025 рік та виконає розрахунок розміру плати на абонентське обслуговування на 2026 рік з урахуванням зауважень та змін у чинному законодавстві» (мова оригіналу).

- (157) Відділення з приводу вищевикладеного зазначає наступне.
- (158) Абзацом дев'ятим частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що плата виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання, **складається із плати:**
- за *послугу*, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства;
 - за *абонентське обслуговування*, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України.
- (159) Тобто, плата за абонентське обслуговування (як виокремлений платіж, що відшкодовує витрати виконавця пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будинках споживача) тощо, що визначено в пункті 11 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»), є складовою плати виконавцю за отриману комунальну послугу, зокрема складовою плати за послугу з постачання теплової енергії.
- (160) З вищевикладеної норми, а також положень пункту 11 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», Постанови № 830 та підпункту 2 пункту 2 Постанови № 808 вбачається, що абонентське обслуговування КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» споживачів послуг з постачання теплової енергії за індивідуальними договорами не є окремим видом підприємницької діяльності, окремою самостійною послугою Підприємства, а виконується ним (у складі з іншими технологічними процесами) при здійсненні ліцензованої діяльності з наданням (виробництвом) послуги з постачання теплової енергії.
- (161) В свою чергу, до складу тарифів КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» на послугу з постачання теплової енергії, затверджених Регулятором, вже включено прибуток (на забезпечення обігових коштів) та на податок на прибуток.
- (162) Статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» зокрема, передбачено, що плата за абонентське обслуговування - платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг або за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії), що включає **витрати виконавця**, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у

разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем тепlopостачання, водopостачання, водовідведення та постачання гарячої води).

- (163) Таким чином, у Законі України «Про житлово-комунальні послуги» наведено не вичерпний перелік витрат за завданнями та функціями, які можуть здійснюватися виконавцем комунальної послуги за рахунок плати за абонентське обслуговування.
- (164) Також, підпунктом другим пункту 2 Постанови № 808 передбачено, що плата за абонентське обслуговування (з урахуванням податку на додану вартість) визначається **відповідно до планових витрат** виконавця, пов'язаних з обслуговуванням абонентів за індивідуальними договорами.
- (165) *Тобто, включення прибутку, а отже і податку на прибуток, при розрахунку плати за абонентське обслуговування законодавством не передбачено.*
- (166) **3. «Щодо здійснення перерахунку (зменшення) розміру плати за абонентське обслуговування у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат, КВП «Краматорська тепломережа» висловлює наступне:**

... Комунальне виробниче підприємство «Краматорська тепломережа» Краматорської міської ради листом від 17.03.2026 №04-25/518 повідомило відділення, що не має методичних рекомендацій або інструкцій щодо порядку проведення перерахунку плати у відповідності до фактично понесених витрат, тому не в змозі здійснити перерахунок плати за абонентське обслуговування споживачам. Це питання треба вирішувати на законодавчому рівні для того, щоб у фіскальних органів не було питань по законності та правильності корегування податкових зобов'язань.

Окремо слід зазначити, що проект Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов КМУ щодо регулювання діяльності у сфері комунальних послуг», розміщений на офіційному сайті Міністерства розвитку громад та територій України від 30.05.2025 року містив зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 року № 830 «Про затвердження Правил надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії» щодо перерахунку розміру плати за абонентське обслуговування, але дані зміни так і не було прийнято.

КВП «Краматорська тепломережа» діє на засадах прозорості, економічної обґрунтованості, відповідальності та господарської самостійності у межах чинного законодавства та в жодному разі не має на меті порушувати антимонопольне законодавство, що могло б призвести до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів. У разі ж виникнення непорозумінь чи допущення з боку КВП «Краматорська тепломережа» порушень – підприємство завжди відкрите до вирішення спірних питань шляхом надання пояснень, підтвердних документів, здійснення відповідних перерахунків та коригувань відповідно до законодавчих підстав» (мова оригіналу).

- (167) Відділення з приводу вищевикладеного зазначає наступне.
- (168) Відсутність будь-яких правил, положення чи методики такого перерахунку у спірному питанні поставили споживачів теплової енергії в межах розташування мереж КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» на території міста Краматорська

у залежність не від верховенства права, а від волі монополіста, яка, з огляду на норми законодавства про захист економічної конкуренції, не може бути абсолютною.

- (169) Адже, саме КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» займаючи монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання теплової енергії в межах території міста Краматорська, де розташовані діючі мережі, які знаходяться в господарському віданні Відповідача, не маючи жодного конкурента, Підприємством не враховано допустимих законних меж своїх повноважень та об'єктивних й розумних критеріїв для забезпечення споживачів його послуг від свавілля, несправедливості, непрогнозованості своїх дій.
- (170) *Отже, дії КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», завдяки своєму монопольному становищу на ринку постачання теплової енергії, призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливі за умов існування значної конкуренції на відповідному ринку у встановлених Відділенням територіальних меж, тобто, відсутність методології здійснення перерахунку плати за абонентське обслуговування у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат Підприємством, жодним чином не впливає та не має впливати на споживачів послуги з постачання теплової енергії, оскільки, без перерахунку розміру нарахувань плати за абонентське обслуговування, останні позбавлені можливості оплачувати послуги з постачання теплової енергії з урахуванням їх справедливої вартості.*

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

- (171) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено, а Відповідачем не спростовано, що КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» у період з у період з жовтня 2021 року по квітень 2026 року займало монопольне становище на ринку послуг з постачання теплової енергії у межах території м. Краматорськ, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА», із часткою 100%, оскільки на цьому ринку у нього не було жодного конкурента, дії Підприємства, які полягають у встановленні та застосуванні економічно необґрунтованого розміру плати за абонентське обслуговування для споживачів, з якими укладено індивідуальні договори про надання послуги з постачання теплової енергії, у розрахунку на одного абонента на місяць, внаслідок:

- включення до розрахунків плати за абонентське обслуговування не передбаченого законодавством прибутку (рентабельності) у розмірі 24% у період із жовтня 2021 року по вересень 2024 року, та у розмірі 29% у період із жовтня 2024 року по квітень 2026 року,

- не здійснення перерахунку (зменшення) розміру плати за абонентське обслуговування, у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат, пов'язаних з нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку теплової енергії,

вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з постачання теплової енергії, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку.

8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (172) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (173) КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листом від 16.04.2026 № 03-02/662 (вх. № 70-01/1727 від 16.04.2026) надало Звіт про фінансові результати за 2025 рік, згідно з яким дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2025 рік становив 72 644 000 (сімдесят два мільйони шістсот сорок чотири тисячі) гривень.
- (174) Відповідно до підпункту 1 пункту 4 розділу IV Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 за № 123/41468 (далі – Порядок визначення розміру штрафу) за вчинення порушень, передбачених пунктами 1, 2 статті 50 Закону (крім порушень, визначених в підпункті 2 цього пункту), базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі до 30 відсотків доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, з урахуванням ступеня негативного впливу на конкуренцію та/або на інтереси суб'єктів господарювання чи споживачів, що встановлюється в кожному конкретному випадку вчинення порушення з урахуванням обставин справи.
- (175) Відповідно до пункту 2 розділу VI Порядку визначення розміру штрафу розмір штрафу, що накладається за вчинення порушення з урахуванням обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу, не може перевищувати граничний розмір штрафу, передбачений частинами другою та п'ятою статті 52 Закону та частинами першою та другою статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».
- (176) Пунктом 2 розділу IV Порядку визначення розміру штрафу передбачено, що з метою забезпечення можливості врахування обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують його порівняно з базовим розміром, базовий розмір штрафу не повинен перевищувати двох третин граничного розміру штрафу.
- (177) Відповідно до пункту 1 розділу V Порядку визначення розміру штрафу, у разі наявності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу, базовий розмір штрафу збільшується або зменшується з урахуванням цих обставин. У разі відсутності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують або зменшують його порівняно з базовим, розмір штрафу дорівнює базовому розміру штрафу.
- (178) Відповідно до інформації, наданої КВП «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» листами від 06.05.2025 № 03-02/491 (вх. від 06.05.2025 № 70-01/1682), від 17.03.2026 № 04-25/518 (вх. від 17.03.2026 № 70-01/1228), обсяг нарахованої плати за абонентське обслуговування за 2022-2025 роки, січень - лютий 2026 року становив (інформація з обмеженим доступом)грн.
- (179) Враховуючи вищенаведене, розмір доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, становить (інформація з обмеженим доступом)грн, а базовий розмір штрафу – 3 804 878,46 грн.
- (180) З урахуванням вказаного, у Відділення відсутні обставини, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують або зменшують його порівняно з базовим.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 за № 123/41468, адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» протягом періоду з жовтня 2021 року по квітень 2026 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з постачання теплової енергії у межах території м. Краматорськ, де розташовані мережі, що перебувають у господарському віданні КОМУНАЛЬНОГО ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» із часткою 100%, оскільки на цьому ринку у нього не було жодного конкурента.

2. Визнати, що дії КОМУНАЛЬНОГО ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» (місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*); ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація, доступ до якої обмежено)*), які полягають встановленні та застосуванні економічно необґрунтованого розміру плати за абонентське обслуговування для споживачів, з якими укладено індивідуальні договори про надання послуги з постачання теплової енергії, у розрахунку на одного абонента на місяць, внаслідок:

- включення до розрахунків плати за абонентське обслуговування не передбаченого законодавством прибутку (рентабельності) у розмірі 24% у період із жовтня 2021 року по вересень 2024 року, та у розмірі 29% у період із жовтня 2024 року по квітень 2026 року,

- не здійснення перерахунку (зменшення) розміру плати за абонентське обслуговування, у зв'язку із зменшенням фактично понесених витрат, пов'язаних з нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку теплової енергії,

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг із постачання теплової енергії, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення наведене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення накласти на КОМУНАЛЬНЕ ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» (ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація, доступ до якої обмежено)*) штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати КОМУНАЛЬНЕ ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРАМАТОРСЬКА ТЕПЛОМЕРЕЖА» у двомісячний строк з дня одержання рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, визначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, та усунути наслідки зазначеного порушення про що повідомити Відділення.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу та пені суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу, пені.

Відповідно до частини шостої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та в порядку, визначеному пунктом 6 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року № 169-р) (із змінами), протягом 30 календарних днів із дня одержання рішення особа, на яку накладено штраф, може звернутися до Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України із заявою про відстрочення або розстрочення сплати накладеного штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК